

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
21. MAI 2003,	
Saksnr.	021 1055-34
Arkivnr.	

Oslo, 19. mai 2003

Høring – Konkurransen i kollektiv livsforsikring, Utredning nr 10 fra banklovkommisjonen

Vi viser til Finansdepartementets brev av 16.01.2003. Den Norske Aktuarforening (nedenfor kalt Aktuarforeningen) avgir med dette høringsuttalelse om "Konkurransen i kollektiv livsforsikring".

Aktuarforeningen er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse, og personer med tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser slik dette er nærmere utdypet i formålsparagrafen. Ved siste årsskifte hadde foreningen 242 medlemmer. Praktisk talt alle aktuarer som har arbeidet med forsikringsfaglige spørsmål noen år, er medlemmer av foreningen. Aktuarforeningens kommentarer er i størst mulig grad basert på rent faglig grunnlag.

Del 1 Konkurransen om kommunale pensjonsordninger

Aktuarforeningen vil innledningsvis påpeke det positive i at det lages et nytt regelverk for kommunale pensjonsordninger og støtter i hovedsak innstillingen. Prinsipielt er det ønskelig at kommunal pensjon i så stor grad som mulig følger de generelle (faglig begrunnede) virksomhetsreglene. Det er uheldig at kommunal pensjon må drives slik at man avviker fra beregningsgrunnlaget som gjenspeiler ordningens risiko, men vi ser at dette er nødvendig på enkelte punkter pga. Hovedtariffavtalen. Det kan stilles spørsmål om det ville vært mer hensiktsmessig med en helt selvstendig lov uten henvisning til lov om foretakspensjon.

Utredningen legger opp til et meget detaljert regelverk i en lov noe som både stiller store krav til at alle tekniske forhold er helt korrekte og i samsvar med regler i andre lover og forskrifter og kan gjøre det vanskelig med tilpasning til den utviklingen som skjer. Når loven skal implementeres kan det lett dukke opp uforutsette konsekvenser av detaljreguleringen som krever endringer i loven. Vi har sett det f.eks. i lov om foretakspensjon.

Aktuarforeningen vil for øvrig påpeke at "Kommunale tjenstepensjonsordninger" er en lite dekkende overskrift til kapittel 8b og at det likeledes er misvisende å referere til "kommunale" arbeidsgivere og ordninger. Reglene omfatter for eksempel også statlige helseforetak og andre offentlige virksomheter som ikke er kommunale.

Til de enkelte paragrafer har vi følgende kommentarer:

§ 8b-5 Premieberegning:

I første ledd angir man at premien skal beregnes ved årets begynnelse. Det bør være mulig å ha et annet hovedforfall enn 01.01.

§ 8b-6 Fellesordning for premieberegning

I tredje ledd angis det at hvis nye medlemmer tiltrer fellesordningen, skal den kjønns- og aldersnøytrale premien benyttes. Dette medfører at vi vil få avvik fra forsikringsteknisk beregnet premie, og at dette skal utliknes til neste år. Til tross for krav om kjønns- og aldersnøytrale premier, bør loven gi rom for at premien første år beregnes etter forsikringsteknisk beregningsgrunnlag. Dermed vil forsikringsteknisk premie samsvare med innbetalt premie. Loven bør heller ikke være til hinder for at et selskap kan anvende gjennomsnittspremien for den aktuelle fellesordning også for nyinnmeldte i løpet av året og la differansen mellom gjennomsnittspremien og den forsikringstekniske premien bli godskrevet/belastet risikoresultatet.

I fjerde ledd angis det at dersom det opprettes en ny ordning i løpet av året som skal gå inn i fellesordningen skal ordinær premie for ordningen for resten av året beregnes på grunnlag av fellesordningens premie. Vi mener at premien for den nye ordninger for resten av året før den går inn i fellesordningen bør beregnes på eget grunnlag, noe som gir riktig premie. I motsatt fall må avvikende premie føres mot selskapets resultat.

I sjette ledd framgår det at særskilte engangspremier enten skal beregnes særskilt for hver pensjonsordning, eller skal utjevnes over pensjonsordningene i fellesordningen. Aktuarforeningen slutter seg til at loven skal gi mulighet for begge disse løsningene, men det understrekes at utjevningen av engangspremier ikke må innebære at selskapet påtar seg noen forsikringsmessig risiko. Fra selskapets synspunkt må utjevningen begrenses til å omfatte administrasjon av kostnadsdeling for allerede inntrufne forsikringstilfeller, slik at selskapenes tilbud kan oppfylle de krav Hovedtariffavtalen og Arbeidsrettens dom stiller til utjevning.

§ 8b-9 Innbetaling av premie:

I første ledd kan det virke som mulig halvårlig termin er utelatt.

Andre og tredje ledd gir foretaket mulighet til å innbetale premien på et senere tidspunkt. Vi ser ingen grunn til at regelverket her skal avvike fra det for private ordninger.

Del 2 Flytting§ 8c-5 Oppsigelse. Flyttegebyr:

Vi antar at henvisningen til § 8b-1 skal være en henvisning til § 8b-6. Hvis ikke er formuleringen misvisende da paragrafen sier ”med årspremie beregnet etter reglene i § 8b-1”. § 8b-1 inneholder ikke regler om beregning av årspremie.

I fjerde ledd er det positivt at flyttegebyr kan belastes premie- eller innskuddsfond isteden for å måtte innkreves separat. Gebyret bør være av en slik størrelse at det dekker omkostningene ved flytting og indekseres etter G.

§8c-6 Oppgjørsfrist:

Første ledd angir svært korte oppgjørsfrister for kollektiv pensjon, og vi kan ikke se at det er noe grunnlag å gå bort fra de eksisterende.

§ 8c-8 Premiereserve for uføreytelser:

Første og andre ledd angir at avgivende selskap skal ta risikoen for de som er sykmeldte. Det må eventuelt presiseres at avgivende selskaps ansvar er begrenset til uførhet som inntreffer innen ett år etter overtagelse av ordningen. Det må presiseres hvem som har risikoen for evt. økning i uføregrad i løpet av dette året. Hvis avgivende selskap skal bære den risikoen, vil konsekvensen bli at det vil ta lang tid før endelig oppgjør kan gjennomføres noe som gjør det meget komplisert og dyrt å administrere.

Aktuarforeningen anbefaler at mottagende selskap tar hele ansvaret for sykmeldte og uføre fra utløpet av oppsigelsesfristen og at avgivende selskap plikter å overføre avtalens andel av IBNR (Inntrufne men ikke rapporterte) og RBNS (Rapporterte men ikke oppgjorte) reserver.

I tredje ledd skal det stå "avgivende pensjonsinnretning", ikke "avvikende pensjonsinnretning".

§8c-10 Anvendelse av overførte midler:

Vi slutter oss til Vannebos forslag om, og argumentasjon for, at overskytende reserve som i dag bør brukes til å øke opptjent pensjon og ikke tjenestetid. (Dette gjelder ikke offentlige tjenestepensjonsordninger.)

§ 8c-12 Flytting ved medregning av tidligere tjenestetid:

I første ledd er det innført nye regler for medregning for medlemmer av kommunale ordninger. Vi savner beskrivelse av hva som skal skje med rettighetene til medlemmer som allerede er fratrukket og er omfattet av overføringsavtalen.

§8c-14 Flytteretten:

Aktuarforeningen slutter seg til medlemmet Vannebos dissens om at det er meget uheldig å ta bort muligheten for seleksjonsfradrag for individuelle forsikringer. Premietariffene er basert på at både de med god og dårlig helse etter noen år forblir i bestanden. Dersom de med dårlig helse kan flytte fra en individuell pensjonsforsikring eller livrente vil grunnlaget for premietariffene falle bort og avsatt premiereserve for de som forblir i selskapet bli for lav. Dette siden de som blir igjen vil ha bedre helse og leve lenger enn forutsatt i premie- og reserveberegningene. Dette vil føre til mindre overskudd og dermed mindre utbetalinger til de som er igjen, og kan også true soliditeten til livselskapet.

I femte ledd angis det at begunstiget skal underrettes om flyttingen. P.t. sier flytteforskriften § 9-3 at hvis det er oppnevnt endelig begunstiget skal den begunstigede samtykke til flyttingen. I forslaget tolker vi det som om også de som er oppnevnt som "vanlig" begunstiget skal underrettes. Dette høres underlig ut ettersom det ikke er noen plikt til å underrette begunstiget ved tegning, selv om det står i FAL § 15-2 at "Er forsikringstakeren gift, bør ektefellen underrettes om oppnevnelsen..." Det står altså bør og ikke skal. Dermed ser vi heller ikke at det må være et krav om at begunstiget skal underrettes om flyttingen.

Til foreslått endring i LOF § 9-3:

Aktuarforeningen støtter endringene bortsett fra nytt femte ledd. Dersom premiereserven er overført er den en del av premiereserven og det kan ikke gjøres ytterligere fradrag i premiebergningen. Femte ledd bør derfor tas ut.

Med vennlig hilsen

Den Norske Aktuarforening

Anne Grete Steinkjer
(formann)